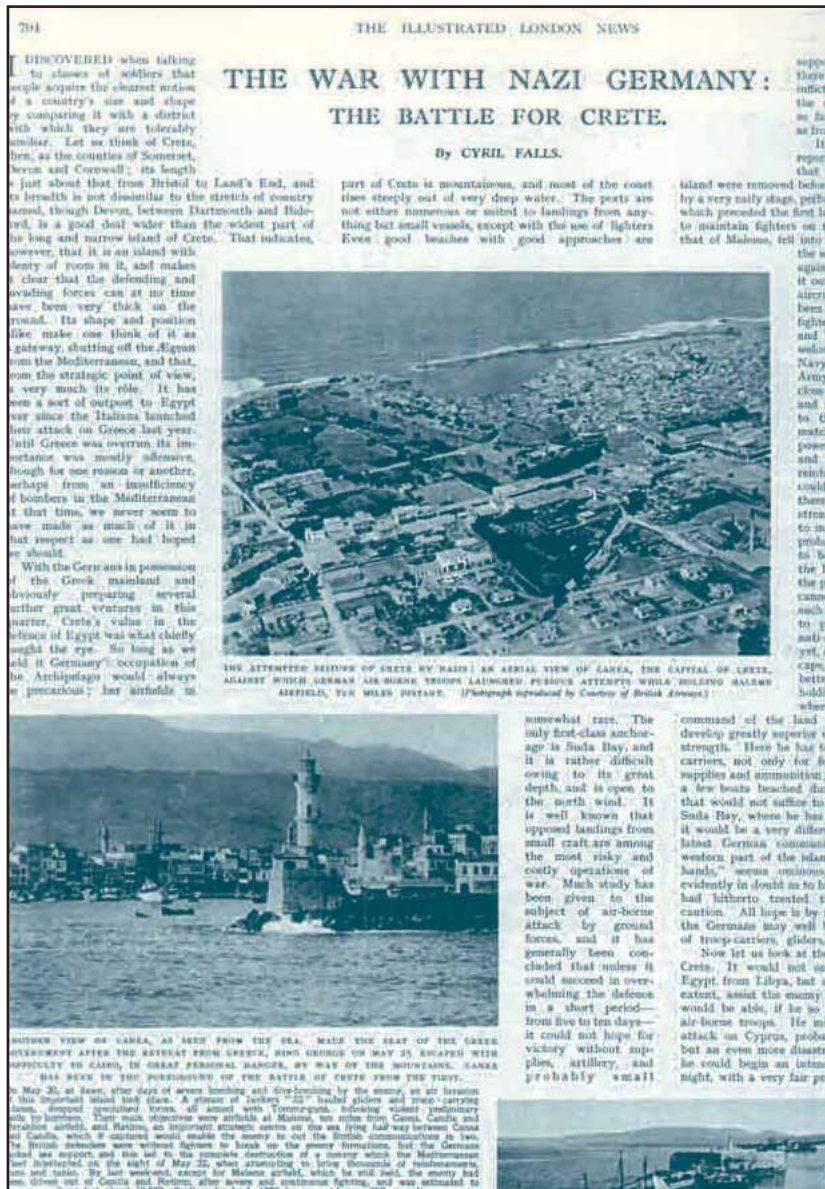

Του απεσταλμένου μας στα Χανιά ΦΩΤΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗ

Η Μάχη της Κρήτης μέσα από τον Τύπο

Μαΐος του 1941. Η κυβέρνηση Τσουδερού μαζί με τον βασιλιά και το χρυσάφι του κράτους έχουν καταφύγει στην Κρήτη. Παραμονές της επιδρομής των επίλεκτων Γερμανών αλεξιπτωτιστών. Το νησί ουσιαστικά ανοχύρωτο, χωρίς επαρκή στρατιωτικό εξοπλισμό και υποστήριξη. Η Μάχη της Κρήτης προ των πυλών. Ο Τύπος της εποχής ήταν εκεί για να καταγράψει γεγονότα, να πληροφορήσει αλλά κυρίως να δώσει ενέσεις ηθικού αλλά και ανάσες αισιοδοξίας από τα νέα που κατέφθαναν από το εξωτερικό. Ο «ΚΟΣΜΟΣ» ταξίδεψε πίσω στο χρόνο ανατρέχοντας στις εφημερίδες που εκδίδονταν λίγο πριν προσγειωθούν οι πρώτοι αλεξιπτωτιστές. Στο αρχείο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Χανίων και του Ιστορικού Αρχείου Κρήτης εντόπισα τη βρετανική εφημερίδα «Crete News». Επίσης από το αρχείο ανέσυρα το φύλλο της 31ης Μαΐου 1941 της «The Illustrated London News», η οποία αναφέρεται στα γεγονότα εκείνων των ημερών στην Κρήτη! Στα πρωτοσέλιδά τους διάβασα τα διαγέλματα και τις συστάσεις της κυβέρνησης, τις επιτυχίες σε κάποια μέτωπα, αλλά και φυσικά τις μάχες που έγιναν στην Κρήτη, ενώ διέκρινα τη συμμαχική ματιά απέναντι στα γεγονότα

Εφημερίδα «CRETE NEWS» Η συμμαχική «κάλυψη» των γεγονότων

«Η Μάχη της Κρήτης μαίνεται γύρω από το Μάλεμε» είναι ο κύριος τίτλος της εφημερίδας «Crete News» της 24ης Μαΐου 1941. Στοιχίζει 2 δραχμές αλλά διανεμόταν δωρεάν στα αγγλικά στρατεύματα. Η εφημερίδα αυτή, όπως επισημαίνεται και στον τίτλο, ήταν η πρώτη βρετανική εφημερίδα που κυκλοφόρησε στην Κρήτη, εκδιδόταν στα Χανιά και το συγκεκριμένο φύλλο ήταν το 4ο.

Στο Ιστορικό Αρχείο Κρήτης κατάφερα να εντοπίσω επίσης το 2ο φύλλο, που κυκλοφόρησε στις 19 Μαΐου και το 3ο, που κυκλοφόρησε στις 22 Μαΐου. Ίσως η ένταση των γεγονότων της 20ης και 21ης Μαΐου στην Κρήτη να μην επέτρεψε την έκδοση της εφημερίδας τις ημέρες αυτές.

Με διάχυτη αισιοδοξία για τη θετική έκβαση των μαχών στο μέτωπο της Κρήτης, του Ιράκ, αλλά και της Συρίας, τα δημοσιεύματα, όχι απλά καλύπτουν τα γεγονότα αλλά προσπαθούν να τονώσουν το ηθικό των βρετανικών στρατευμάτων. Στο φύλλο, λοιπόν, της 19ης Μαΐου γίνεται μία πρώτη αναφορά στις αεροπορικές επιδρομές. Το άρθρο χαρακτηριστικά αναφέρει: «Οκτώ γερμανικά αεροπλάνα καταρίφθηκαν σε επιδρομή που έγινε την Παρασκευή στην Κρήτη, τρία ακόμη χτυπήθηκαν και δύο έχουν μάλλον χτυπηθεί. Οι επιδρομές πάνω από το νησί ήταν σχεδόν συνεχείς χθες, το ίδιο και το απόγευμα του Σαββάτου. Λεπτομέρειες για την έκβαση των μαχών δεν είναι ακόμα διαθέσιμες».

Το κύριο θέμα της εφημερίδας της 19ης Μαΐου ήταν: «Η RAF σφυροκοπά τους Ναζί στο Ιράκ - Οι ΗΠΑ απειλούν το Βισούν». Χαμηλά στη σελίδα διαβάζουμε επίσης: «Η Γερμανία θέλει το πετρέλαιο του Ιράκ» και «Κονσέρτο στην πόλη». Το φύλλο της Πέμπτης 22 Μαΐου 1941 επικεντρώνεται στα γεγονότα της Κρήτης με κύριο τίτλο «Το ναυτικό συντρίβει την ναζιστική απόπειρα απόβασης - Μεγάλο κονβόι βυθίστηκε χθες το βράδυ».

Η Μάχη της Κρήτης, υπό το βρετανικό πρίσμα, περιγράφεται γλαφυρά: «Η από αέρος επίθεση στην Κρήτη με το σύνολο των δυνάμεων της Luftwaffe και των αλεξιπτωτιστών των Ναζί άρχισε το πρωί της Τρίτης. Δύο μέρες μετά, και παρά την ισχυρή αεροπορική υποστήριξη των επιτιθέμενων, όχι μόνο έχουμε ακόμα υπό την κατοχή μας το νησί, αλλά έχουμε και τον έλεγχο της κατάστασης ενώ ο Χίτλερ έχει χάσει ένα μεγάλο μέρος του σώματος των αλεξιπτωτιστών που τόσο θεαματικά προσγειώθηκαν στην ήρεμη λιακάδα των δύο προηγούμενων ημερών. Οι

Βρετανοί και οι σύμμαχοί τους μάχονται με αισιοδοξία ότι θα μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τους Γερμανούς, τώρα που έχουν κατέβει από τα αεροπλάνα τους».

Στο άρθρο επισημαίνεται ο βομβαρδισμός των τριών πόλεων, με ειδική αναφορά στον ισχυρό βομβαρδισμό της πόλης των Χανίων. Αξιοσημείωτη είναι επίσης η ανακοίνωση ότι «η Crete News θα συνεχίσει να εκδίδεται καθ' όλη τη διάρκεια των γεγονότων, εφόσον δεν καταστραφεί το τυπογραφικό της πιεστήριο. Δεν συμπεριλαμβάνει ειδήσεις από τον υπόλοιπο κόσμο γιατί όλα τα ραδιόφωνα χρησιμοποιήθηκαν χθες για την καταγραφή της Μάχης. Εξάλλου, προς το παρόν και για τον υπόλοιπο κόσμο, η Μάχη της Κρήτης είναι τα νέα».

Εβδομαδιαία Εφημερίδα «THE ILLUSTRATED LONDON NEWS»

Το «The Illustrated London News» (εικονογραφημένα Νέα του Λονδίνου) - η πρώτη εβδομαδιαία εφημερίδα που ιδρύθηκε το 1942 - κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου κάλυπτε τα γεγονότα ενδεχομένως με ανταποκριτές του σε όλα τα μέτωπα όπου διεξάγονταν μάχες.

Ο Cyril Falls, με ιδιαίτερα καλές γνώσεις στις διεθνείς σχέσεις, σε δισέλιδο άρθρο του με τίτλο «Η Μάχη για την Κρήτη» γράφει για τις στρατιωτικές επιχειρήσεις των Ναζί κατά της Κρήτης δίνοντας παράλληλα λεπτομερή αναφορά στο φύλλο της 31ης Μαΐου 1941 της πολιτικοστρατιωτικής κατάστασης που επικρατούσε στη Μεσόγειο! Επίσης υπερτονίζοντας τη γεωγραφική σημασία της Κρήτης στην περιοχή επεξηγεί στους αναγνώστες τις αιτίες που τόσο οι συμμαχικές δυνάμεις όσο και οι γερμανικές ήθελαν πάση θυσία να ελέγχουν την Κρήτη και τα αεροδρόμιά τους! Σημειώνεται ότι το κυρίως σώμα του συγκεκριμένου άρθρου γραφτηκε λίγες ώρες πριν την επίθεση των Γερμανών!

Ο Cyril Falls κάνει ιδιαίτερη μνεία στη σπουδαιότητα του φυσικού λιμανιού της Σούδας το οποίο «είναι η κρητική Βάση του αγγλικού στόλου και το οποίο βρίσκεται κοντά στην πόλη των Χανίων και στα σημεία-στόχους (προφανώς εννοεί την περιοχή του Μάλεμε) της γερμανικής αεροπορίας».

Σε άλλο σημείο του άρθρου αναφέρεται στο γεγονός ότι η Κρήτη αποτελεί το κυρίως πέρασμα προς την Αίγυπτο και γενικότερα προς τις περιοχές της Β. Αφρικής και φυσικά προς τη Μέση Ανατολή η οποία αποτελεί μήλον της Εριδος για Αγγλους και Γερμανούς, όχι «βέβαια για την ωραιότητα του τοπίου», αλλά για το... πετρέλαιό του. Χαρακτηριστική η αναφορά του: «Η Γερμανία μετά την κατάληψη των Βαλκανίων, των ελληνικών νησιών απλώνει τώρα το μακρύ χέρι της Luftwaffe (πολεμική αεροπορική δύναμη της Γερμανίας) προς το Ιράκ. Επιθυμεί για την ίδια το πετρέλαιο της περιοχής. Θέλει να το πάρει από εμάς...».

Αξίζει επίσης να σημειώσουμε ότι προς το τέλος του άρθρου του κάνει λόγο για μια Κρήτη που είναι ο πιο αδύναμος κρίκος της αμυντικής αλυσίδας των συμμαχικών δυνάμεων! Κι αυτό γιατί οι ανάγκες για τις πάρα πολλές πολεμικές επιχειρήσεις στη Μέση Ανατολή δεν αφήνουν κανένα περιθώριο για ενίσχυση της άμυνας και της υπεράσπισης της Κρήτης! Σημειώνει ότι: «τα μέτωπα είναι τόσα πολλά που μετά βίας η Αγγλία μπορεί να αποκορύσει ακόμη και τις νυχτερινές επιδρομές των γερμανικών πολεμικών αεροσκαφών κατά των πόλεων της» και καταλήγει: «Τελειώνοντας το παρόν, το μόνο που μπορώ να πω είναι ότι οι καρδιές μας βρίσκονται κοντά στους γενναίους υπερασπιστές της Κρήτης οι οποίοι σθεναρά θα αντιμετωπίσουν μια από τις πιο δύσκολες μορφές μάχης, σε μια από τις πιο ζωτικής σημασίας μάχη αυτού του πολέμου. Μακάρι η ηρωική τους αυτοθυσία και η γενναιότητά τους να ανταμειφθεί!»